

nr 22/1965.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag om flytgaser.

Vid senaste vintersession antog Landstinget en landskapslag om flytgaser på landskapsstyrelsens framställning (Framst. 4/1965, lagutsk. bet. 2/1965, st.utsk. bet. 2/1965). Sedermera har Republikens President den 7 juli 1965 beslutat, att Landstingets nämnda beslut skall förfalla. Republikens Presidents beslut i ärendet är av följande lydelse:

"Till Ålands landskapsstyrelse.

Ålands landsting har den 29 mars 1965 fattat beslut om antagande av landskapslag om flytgaser.

Vid föredragning i statsrådet i dag har Jag, efter att hava införd rat Högsta domstolens utlåtande i ärendet, över vilket även Ålandsdelegationen avgivit sitt yttrande, funnit, att lagstiftningen om flytgaser omnämnes varken i 11 eller 13 § självstyrelselagen för Åland, men att landstinget, som enligt 13 § 1 mom. 13 punkten självstyrelselagen äger rätt att stifta lag om eldfarliga oljor och explosiva ämnen, jämlikt 21 punkten sagda moment måste anses tillkomma lagstiftningsbehörighet beträffande med dem jämförbara flytgaser. Jämväl de i landstingsbeslutet ingående stadgandena om idkande av näring och om brandskydd inrymmas enligt 9 och 19 punkterna nämnda moment i landstingets lagstiftningsbehörighet.

I 19 § landstingsbeslutet stadgas såsom förutsättning för att affär skall erhålla i 17 och 18 §§ beslutet avsett godkännande för installation och service av förbrukningsaggregat för flytgas, att affären i sin tjänst har ett med avseende på affärens art och omfattning tillräckligt antal personer, vilka utom annat uppfylla i 21 § 3 mom. 1 punkten sagda beslut anförda fordringar. Då åtnjutande av åländsk hembygdsrätt eller rätt att annars idka näring i landskapet ingår i nämnda fordringar, skulle för erhållande av näringstillstånd enligt beslutet krävas, att jämväl hos näringsidkare anställd person uppfyller sagda förutsättningar. I 4 § självstyrelselagen angivas de rättigheter, för vilkas tillgodonjutande erfordras åländsk hembygdsrätt. Rätt att inom landskapet driva näring, för vars utövande enligt lag erfordras anmälan eller tillstånd, tillkommer enligt 2 mom. sistsagda paragraf person, som åtnjuter åländsk hembygdsrätt, så ock den, som ehuru han icke åtnjuter åländsk hembygdsrätt, under fem år utan avbrott haft sitt egentliga bo och hemvist i landskapet. Jämlikt 3 mom. samma paragraf erhåller bolag, handelslag, förening eller stiftelse, som har laglig hemort inom landskapet och vars alla styrelsemedlemmar äro sådana personer, som i paragra-

-2-

ens 2 moment avses, rätt att inom landskapet driva i sistsagda moment avsedd näring. Däremot har rätten att inom landskapet idka näring, för vars utövande enligt lag erfordras anmälan eller tillstånd, icke i självstyrelselagen gjorts beroende av att person, som näringsidkare har i sin tjänst, åtnjuter åländsk hembygdsrätt eller annars enligt 4 § självstyrelselagen är berättigad att idka näring i landskapet. Landstingsbeslutets 19 § står sålunda i strid med 4 § självstyrelselagen, varför landstinget i detta avseende måste anses hava överskridit sin lagstiftningsbehörighet.

På grund av det ovan anförda har Jag med stöd av 14 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland beslutat förordna, att förevarande landskapslag skall förfalla; vilket Landskapsstyrelsen härmed till kännedom meddelas.

Helsingfors, i Statsrådet den 7 juli 1965.

R e p u b l i k e n s P r e s i d e n t

Urho Kekkonen

T.f. justitieminister Grels Teir".

På grund härav föreslår landskapsstyrelsen, att Landstinget måtte antaga ett nytt förslag i ämnet, vilket i övrigt är helt likalydande med Landstingets nämnda beslut men där 19 § erhållit en av Republikens Presidents beslut påkallad ändrad lydelse.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vörd- samt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om flytgaser.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Utöver och med avvikelse från vad i landskapslagen den 4 april 1963 om brännbara vätskor (12/63) är stadgat om kondenserade, brännbara gaser, skola beträffande flytgas stadgandena i denna lag iakttagas.

2 §.

Med flytgas avses i denna lag propan och butan samt blandningar av dem.

Med propan avses i denna lag en kolväteblandning, som innehåller propan och propen samt högst 7 viktprocent huvudsakligen C_4 - kolväten och vars ångtryck vid en temperatur av $+40^{\circ}C$ är lägre än ett övertryck av 15.1 kp/cm^2 .

-3-

Med butan avses i denna lag en kolväteblandning, som innehåller huvudsakligen C_4 -kolväten och högst 5 viktprocent C_5 eller tyngre kolväten och vars ångtryck vid en temperatur av $+40^{\circ}C$ är lägre än ett övertryck av 5.0 kp/cm^2 .

Propan- och butanblandningar må innehålla lättare kolväten än propan och butan, huvudsakligen etan, dock sålunda, att blandningens ångtryck vid en temperatur av $+40^{\circ}C$ är lägre än ett övertryck av 15.1 kp/cm^2 .

Såsom flytgas må till allmän förbrukning icke överlåtas annan än i 4 mom. i denna paragraf avsedd flytgas.

2 kap.

Om upplagring.

3 §.

Tillstånd att hålla upplag av flytgas beviljas i Mariehamn av magistraten, såvitt mindre än 50.000 kg skall förvaras där samtidigt, och landskommun av länsmannen i distriktet, såvitt högst 10.000 kg skall förvaras där samtidigt.

För större upplag än i 1 mom. är sagt sökes tillstånd hos landskapsstyrelsen.

Tillstånd sökes såsom i landskapslagen om brännbara vätskor är stadgat.

4 §.

Den myndighet, som beviljat tillstånd för upplag, skall på anhållan av upplagets ägare förordna om inspektion av upplaget, innan detsamma tas i bruk. Vid inspektionen skall iakttagas vad i 31 § landskapslagen om brännbara vätskor är stadgat, likväl så, att upplag för mindre än 50.000 kg inspekteras av den lokala polismyndigheten, som sammankallar till inspektion och för protokollet, och den lokala brandmyndigheten.

5 §.

Då i upplag samtidigt må förvaras 50.000 kg flytgas eller mera, skall landskapsstyrelsen godkänd föreståndare ansvara för upplagringen. Angående ansvarig föreståndare gäller i tillämpliga delar, vad i 32 och 33 §§ landskapslagen om brännbara vätskor är stadgat.

6 §.

Flytgas må utan tillstånd eller anmälan förvaras i mängder om högst 500 kg.

7 §.

På plats, som inspekterats och godkänts av brandmyndighet, må utan särskilt tillstånd förvaras eller upplagras sammanlagt högst 500 kg

-4-

flytgas antingen i fasta cisterner eller i flaskor.

I fabrik må dock i flaskor eller fasta cisterner om högst 1.000 kg förvaras sammanlagt högst 2.000 kg flytgas på plats, som inspekterats och godkänts av brandmyndighet.

Angående inspektion och godkännande gäller vad i 40 § landskapslagen om brännbara vätskor är stadgat.

8 §.

I sådant förvaringsrum för fordon, som avses i 35 § landskapslagen om brännbara vätskor, må varken i bränsletank för fordonets maskineri eller eljest förvaras flytgas, om förvaringsrummets golv på alla sidor ligger under den omgivande markens yta eller om icke golvplanet har ventilation horisontellt eller nedåt ut i det fria.

3 kap.

Om påfyllningsinrättning för flytgasbehållare.

9 §.

Med påfyllningsinrättning för flytgasbehållare avses anordningar för påfyllning av transportabla flytgasbehållare jämte förrådscisterner.

Tillstånd att hålla påfyllningsinrättning bör sökas i den ordning, som om upplagring av flytgas är stadgat, likväl med beaktande av vad i 11 § är stadgat.

Innan påfyllningsinrättning tages i bruk, skall den inspekteras såsom i 4 § är stadgat.

10 §.

Påfyllningsinrättning skall hava ansvarig föreståndare, godkänd av den myndighet, som beviljat tillstånd för inrättningen.

Ansvarig föreståndare svarar för att påfyllningsinrättningens anordningar äro i föreskrivet skick, att inrättningen skötes tekniskt riktigt och att vid verksamheten iakttagas gällande stadganden och bestämmelser.

Angående ansvarig föreståndare gäller i övrigt vad i landskapslagen om brännbara vätskor är stadgat om ansvarig föreståndare för upplag.

4 kap.

Om påfyllningsstation för flytgasbehållare.

11 §.

Med påfyllningsstation för flytgasbehållare avses fast inrättning, vars flytgasupplag rymmer högst 100 kg och där flytgasflaskor om högst 100 kg påfyllas. Tillstånd erfordras icke för hållande av påfyllningsstation.

Påfyllningsstation må dock icke tagas i bruk, förrän den lokala brandmyndigheten på ägarens begäran inspekterat och godkänt densamma.

5 kap.

-5-

Om försäljning från fordon.

12 §.

Från tankvagn eller från därmed jämförlig transportcistern må med flytgas på fyllas fasta flytgasbehållare samt flaskor rymmande högst 2 kg.

Tillstånd att försälja flytgas från fordon bör sökas i den ordning, som är stadgat i 42 § landskapslagen om brännbara vätskor.

6 kap.

Om transport.

13 §.

Flytgas må transporteras endast i godkända behållare, kärl eller flaskor.

14 §.

Om påfyllningsprocenten för behållare, kärl och flaskor för transport av flytgas skall statsrådets beslut angående konstruktion, inspektion och användning av transportabla gasbehållare (FFS 417/59) tillämpas.

15 §.

I buss, som användes för personbefordran, må flytgas, med undantag av flytgasflaska på högst 2 kg, transporteras endast i bagageutrymmet, sammanlagt högst 35 kg och i högst 11 kg:s flaskor. I bagageutrymmet böra flaskorna stå upprätt med ventilen uppåt, stödda så, att de icke kunna stjälpas.

7 kap.

Om förbrukningsaggregat för flytgas.

16 §.

Med förbrukningsaggregat för flytgas avses förbrukningsanordning jämte därtill anslutna flytgasbehållare, rör, slangar och annan utrustning.

För hållande av förbrukningsaggregat för flytgas bör sökas tillstånd eller utverkas godkännande såsom om upplagring av flytgas är stadgat, om innehållet i flytgasbehållare, ansluten till förbrukningsaggregat, överstiger 35 kg.

8 kap.

Om installation av förbrukningsaggregat för flytgas.

17 §.

Yrkesmässig installation av och service beträffande förbrukningsaggregat för flytgas må utföras endast av affär eller person, som godkänts av landskapsstyrelsen.

18 §.

-6-

Skall för hållande av förbrukningsaggregat för flytgas enligt 16 § mom. sökas tillstånd eller utverkas godkännande, eller skall flytgas ledas till förbrukningsaggregat på annat sätt än genom slang, må installation i bostadshus, härbärgerings- och förplägningsrörelse, samlingsrum, fabrik, på arbetsplats eller i byggnad på tätbebyggt område utföras endast av person eller affär, som uppfyller de i 22 § föreskrivna fordringarna, dock sålunda, att installation av förbrukningsaggregat för tändande av oljeeldningsanläggning och service beträffande den må utföras även av affär eller person, som berättigats att installera oljeeldningsanläggning och handha dess service.

19 §.

I 17 och 18 §§ avsett godkännande må endast sådan person erhålla, som uppfyller de i 22 § stadgade fordringarna, samt affär, som i sin tjänst har ett med avseende på affärens art och omfattning tillräckligt antal personer, vilka uppfyller ovannämnda fordringar.

Avser godkännandet jämväl tillstånd att idka i denna lag avsedd näring, skall näringsidkaren jämväl uppfylla de i 21 § 3 mom. 1 punkten avsedda fordringarna.

20 §.

I 18 § avsedd affär eller person svarar för att installation, som utförts på deras försorg, ävensom anordningarna motsvara utfärdade stadganden och bestämmelser.

Innan i 18 § avsett förbrukningsaggregat må tagas i bruk, skall den affär eller person, som utfört installationen, låta besiktiga detsamma. Angående besiktningen gäller i övrigt vad i 40 § landskapslagen om brännbara vätskor är stadgat.

21 §.

I 18 § avsett installationstillstånd sökes hos landskapsstyrelsen.

I ansökan bör nämnas sökandens namn, yrke eller verksamhetsområde, hemort och adress.

Till ansökan skall fogas:

1) intyg, som utvisa, att sökanden åtnjuter medborgerligt förtroende, att han råder över sig själv och sin egendom samt att han innehar åländsk hembygdsrätt eller annars är berättigad att icka näring i landskapet;

2) om sökanden är bolag, andelslag eller annan sammanslutning, avskrift av bolagsordningen eller stadgarna och utdrag ur handels-, förenings- eller annat motsvarande register, ävensom utredning därom, att sammanslutningen äger rätt att idka näring i landskapet; samt

3) utredning därom, att sökanden är eller att han i sin tjänst har

-7-

en person, som uppfyller de i 22 § stadgade fordringarna.

22 §.

I 5 och 10 §§ avsedd ansvarig föreståndare och i 17 och 18 §§ nämnd person bör vid förhör inför en av handels- och industriministeriet tillsatt examensnämnd visa, att han har nödiga tekniska insikter och tillräcklig sakkunskap samt erfarenhet på flytgasområdet ävensom att han äger tillräcklig kännedom om lagstiftningen rörande flytgas.

9 kap.

Särskilda stadganden.

23 §.

För förbrukningsaggregat för flytgas avsedda anordningar, såsom förbrukningsapparat, tryckregulatorer, flytgasslangar jämte anslutningstycken, förångare, monteringsförmådenheter samt reglerings- och säkerhetsanordningar, som saluföras i landskapet, böra vara godkända och försedda med av handels- och industriministeriet föreskriven beteckning.

24 §.

På flaska eller kärl om mer än 2 kg, som påfylld överlåtes till allmänt bruk, bör finnas en hållbart och brandbeständigt fäst märkbricka, därav framgår vilken affär och påfyllningsinrättning, som senast fyllt på flaskan eller kärlet.

Märkbricka erfordras dock icke på flaska eller kärl, vari instansats eller varpå i relief eller på annat sätt varaktigt och brandbeständigt angivits endast namnet på eller varumärket för den affär, som senast fyllt på flaskan eller kärlet.

25 §.

I flytgasupplag, som omfattar mer än 5.000 kg, och i påfyllningsinrättning för flytgasbehållare bör denna lag och med stöd av densamma utfärdad landskapsförordning hållas anslagna till påseende.

10 kap.

Övergångsbestämmelser och om lagens ikraftträdande.

26 §.

För sådana påfyllningsinrättningar och -stationer för flytgas, som varit i användning före denna lags ikraftträdande och för vilka enligt landskapslagen om brännbara vätskor icke erfordrats tillstånd eller godkännande, skall sådant sökas i den ordning i denna lag är stadgat inom två år från dess ikraftträdande.

27 §.

Har någon före denna lags ikraftträdande med stöd av landskapslagen om brännbara vätskor erhållit tillstånd eller godkännande, som gäller denna lag avsedd flytgas, men tillståndet eller godkännandet erhållits

-8-

myndighet, som icke enligt denna lag är behörig att meddela sådant, skall han inom ett år från denna lags ikraftträdande insända avskrift av det tidigare tillståndsbeslutet eller den handling, som berör godkännandet, jämte därtill möjligen anslutna skisser och ritningar, till nämnden, som enligt denna lag är behörig att meddela tillstånd eller godkännande.

28 §.

Godkännande av ansvarig föreståndare för i 5 § nämnt upplag och i 6 § nämnd påfyllningsinrättning, vilka varit verksamma före denna lags ikraftträdande, samt av i 17 och 18 §§ avsedd affär eller person, bör sökas hos landskapsstyrelsen inom ett år från denna lags ikraftträdande.

29 §.

För i 24 § avsedda anordningar bör införskaffas godkännande inom 1966,

Har handels- och industriministeriet förbjudit överlåtelse av i 1 mom. avsedda anordningar till annan, skall överlåtelse av sådan anordning emvål vara förbjuden i landskapet.

30 §.

Närmare föreskrifter om tillämpningen och verkställigheten av denna lag utfärdas av landskapsstyrelsen.

31 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1966!

Mariehamn den 4 augusti 1965.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Lagberedningssekreterare

Rolf Sundman.